

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Wereld

Opgave 1 – De wereld indelen

1 maximumscore 2

- taal 1
- godsdienst 1

2 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste redenering is:

- Door steeds verdergaande globalisering / migratie / communicatie 1
- treedt steeds meer uitwisseling van culturelementen op / kan er steeds meer culturele vermenging plaatsvinden (en vervagen de grenzen tussen cultuurgebieden) 1

3 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste nadelen zijn:

- Het bnp per inwoner laat geen regionale verschillen zien.
- Het bnp telt alleen de officiële inkomens. / Er wordt geen rekening gehouden met zelfvoorziening.
- De koopkracht kan per land verschillen.
- Het bnp wordt vaak uitgedrukt in dollars en koersen kunnen sterk wisselen.
- Het bnp zegt niet alles over goede leefomstandigheden.

per juist nadeel 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 2 – De economische ontwikkeling van India

5 maximumscore 1

Voorbeelden van een juiste oorzaak zijn:

- Investerings zullen vooral gedaan worden in gebieden waar verwacht wordt (de meeste) winst te maken / in de meest ontwikkelde regio's.
- In gebieden met weinig economisch potentieel wordt niet geïnvesteerd (en deze raken dus achter).

6 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste argumentatie is:

- Door te investeren in onderwijs ontstaat er een grotere geschoolde arbeidsmarkt 1
- waardoor het land aantrekkelijker wordt voor investeringen / meer bedrijven zich in het land zullen vestigen 1

7 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste voordelen zijn:

- In de speciale economische zones gelden belastingvoordelen / gunstige douanetarieven.
- In de speciale economische zones gelden minder (bureaucratische) regels.
- In de speciale economische zones is een betere infrastructuur aanwezig.

per juist voordeel

1

8 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste kenmerken zijn:

- de aanwezigheid van een grote opkomende afzetmarkt
- de aanwezigheid van een groot arbeidspotentieel
- de goede beheersing van de Engelse taal
- de lage lonen

per juist kenmerk

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aarde

Opgave 3 – Sedimentatieprocessen in de Mississippi

9 maximumscore 1

delta

10 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste gevolgen zijn:

- sedimentatie
- De rivier ging meanderen.

per juist gevolg

1

11 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste oorzaken zijn:

- Er is veel smeltwater.
- Tijdens de ijstijd heeft er veel (vorst)verwering plaatsgevonden (en is er dus veel los materiaal aanwezig).
- Er is weinig vegetatie (die het materiaal kan vasthouden).

per juiste oorzaak

1

12 maximumscore 2

- Het omzetten van natuurlijk grasland (prairies) en bos in akkerland heeft geleid tot meer sedimentaanvoer 1
- De aanleg van stuwdammen heeft geleid tot minder sedimentaanvoer 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 4 – Het Tsjaadmeer

13 maximumscore 1

het steppeklimaat (BS-klimaat) en het woestijnklimaat (BW-klimaat)

14 maximumscore 1

de veranderde hoek van instraling van de zon / de schuine stand van de aardas ten opzichte van de baan van de aarde rond de zon

15 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste uitleg is:

- Er valt dan minder neerslag in de omgeving van het Tsjaadmeer (oorzaak) 1
- waardoor de omvang van het Tsjaadmeer afneemt (gevolg) 1

16 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste uitleg is:

- Door een toename van de begroeiing was er meer verdamping (oorzaak) 1
- waardoor de omvang van het meer afnam (gevolg) 1

17 maximumscore 2

Voorbeelden van een juiste uitleg zijn:

- Door veehouderij zal de (in droge jaren toch al spaarzame) vegetatie verdwijnen (oorzaak) 1
- waardoor de wind vrij spel krijgt (en de verwoestijning toeneemt) (gevolg) 1

of

- Doordat het vee veel van het (in droge jaren toch al spaarzame) water drinkt, treedt er een waterstandsaling op (oorzaak) 1
- waardoor (de bodem droger wordt en) de wind vrij spel krijgt (gevolg) 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Ontwikkelingsland – Indonesië

Opgave 5 – Mijnbouw en energie

18 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste redenen zijn:

- Het grootste deel van de winst op de verkoop van delfstoffen gaat naar de buitenlandse investeerders. / De winsten uit de verkoop zullen niet vaak in Indonesië worden geïnvesteerd.
- De beter betaalde banen gaan vooral naar buitenlandse werknemers.

per juiste reden

1

19 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste oorzaken zijn:

- industrialisatie / In Indonesië vindt steeds meer exportvalorisatie plaats.
- bevolkingsgroei
- welvaartstijging / meer gebruik van gemotoriseerde vervoersmiddelen

per juiste oorzaak

1

20 maximumscore 1

Enkele juiste voorbeelden zijn:

- het raffineren van ruwe aardolie tot aardolieproducten als benzine of kerosine
- het verwerken van koper tot koperdraad/elektriciteitsdraad
- het bewerken van boomstammen tot planken of meubels

21 maximumscore 3

- Japan

1

Een voorbeeld van een juiste redenering is:

- Door de snelle economische groei in China/Zuidoost-Azië neemt de vraag naar aardgas toe
- zodat het Indonesische aardgas meer naar deze landen / naar meer bestemmingen zal worden geëxporteerd

1

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 6 – Natuurgeweld in Indonesië

22 maximumscore 2

- a
- d
- e

indien drie antwoorden juist	2
indien twee antwoorden juist	1
indien één of geen antwoord juist	0

23 maximumscore 2

De juiste volgorde is:
b-e-c-a-d

Opmerking

Als door het weglaten van één foutief geplaatste letter een verder foutloze reeks ontstaat, mag 1 scorepunt worden toegekend.

24 maximumscore 1

lahar/modderstroom

25 maximumscore 2

Uit de uitleg moet blijken dat

- de subductie begint ten zuiden van Java / de Australische plaat ten zuiden van Java wegduikt (oorzaak) 1
- waardoor de wegduikende plaat ten noorden van Java dieper contact maakt met het bovenliggende materiaal dan ten zuiden van Java (gevolg) 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Leefomgeving

Opgave 7 – Van probleemwijk tot prachtwijk

26 maximumscore 2

Uit de redenering moet blijken dat

- in de wijk Geitenkamp relatief veel huurwoningen staan 1
- waaruit blijkt dat de wijk voor arbeiders / lage inkomensgroepen gebouwd is 1

27 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- De vier wijken hebben een lager geïndexeerd huishoudinkomen.
- In de vier wijken wonen relatief veel allochtonen.
- De vier wijken hebben een relatief hoog aandeel WWB-uitkeringen.

per juist antwoord 1

28 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste maatregelen zijn:

- straatverlichting aanbrengen
- meer toezicht houden / meer blauw op straat
- het openbaar groen beter onderhouden (om de openbare ruimte overzichtelijker te maken)

per juist voorbeeld 1

29 maximumscore 3

- Het centrum heeft veel minder 0-14 jarigen dan de wijk Rijkerswoerd 1

Voorbeelden van een juiste redenering zijn:

- Het centrum is een drukke woonomgeving / In het centrum zijn veel kleine woningen / veel woningen zonder tuin 1
- zodat het een minder geschikte woonomgeving is voor mensen met jonge kinderen 1

of

- De wijk Rijkerswoerd is een relatief nieuwe woonwijk 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 8 – Veranderingen in het overstromingsgevaar van de grote rivieren

30 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste uitleg is:

- Klimaatverandering zal leiden tot een onregelmatiger neerslagregiem / extremere weersomstandigheden (oorzaak) 1
- waardoor het regiem van de Rijn en de Maas onregelmatiger wordt (gevolg) 1

31 maximumscore 2

Uit de redenering moet blijken dat

- door verstening meer water via de rivieren wordt afgevoerd, waardoor een hogere piekafvoer ontstaat 1
- door verstening (regen)water sneller in de rivieren terecht komt, waardoor de tijd tussen de zware regenval en de piekafvoer kleiner wordt 1

32 maximumscore 2

D = uiterwaardvergraving

E = kribverlaging

F = zomerbedverdieping

G = het inrichten van een bergingsgebied/retentiegebied/
noodoverloopgebied

indien twee of drie antwoorden juist 1

indien één of geen antwoord juist 0

33 maximumscore 1

afvoeren

Bronvermeldingen

Opgave 2

bron 1 vrij naar: artikel naar aanleiding van boek 'India's road to development', R. van der Veen, www.viceversaonline.nl

Opgave 3

bron 1 vrij naar: Summerfield, Global Geomorphology, 1991

Opgave 4

bron 1 vrij naar: Lake Chad - decrease in area 1963, 1973, 1987, 1997 and 2001 (2002), UNEP/GRID-Arendal Maps and Graphics Library

Opgave 6

bron 1 bron: De Grote Bosatlas, 53e druk, kaart 150B

Opgave 7

bron 1 vrij naar: Arnhem per wijk, www arnhem.nl

bron 2 vrij naar: GBA (Statistisch jaarboek 2006, www arnhem.nl/wonen)

Opgave 8

bron 1 vrij naar: De Bosatlas van Nederland Waterland, 2010, kaart 50B